

OBSAH

Předmluva	9
Úvod	11
1. Hlavní metodologické přístupy	19
1.1 Pozitivismus	20
1.2 Postpozitivistické směry	22
1.2.1 Kritický racionalismus a falzifikace	22
1.2.2 Postpozitivismus ve filozofii vědy	23
1.2.3 Strukturalismus	25
1.2.4 Kritický realismus	26
1.2.5 Teorie strukturace	28
1.3 Relativistické přístupy	30
1.3.1 Hermeneutika	30
1.3.2 Poststrukturalismus a postmodernismus	31
2. Teorie regionálního rozvoje	35
2.1 Neoklasické a neoliberalní teorie regionálního rozvoje	35
2.1.1 Lokalizační teorie	35
2.1.2 Jednosektorový model	41
2.1.3 Dvousektorový model	42
2.1.4 Růstové účetnictví	45
2.1.5 Nová ekonomická geografie (geografická ekonomie) (P. Krugman, M. Fujita, A. Venables) a nová teorie (endogenního) růstu (P. Romer, B. Arthur)	47
2.1.5.1 Nová ekonomická geografie (geografická ekonomie)	47
2.1.5.2 Nová teorie (endogenního) růstu	57
2.1.6 Regionální politika inspirovaná neoklasickými a neoliberalními přístupy	61
2.2 Teorie skupiny jádro–periferie	65
2.2.1 Úvod	65
2.2.2 Teorie exportní základny (D. North)	65
2.2.3 Teorie růstových pólů (F. Perroux, J. Boudeville)	68
2.2.4 Teorie kumulativních příčin (G. Myrdal)	73
2.2.5 Teorie nerovnoměrného rozvoje (A. Hirschman)	77
2.2.6 Obecná teorie polarizovaného rozvoje (J. Friedmann)	87
2.2.7 Shrnutí	90
2.2.8 Regionální politika inspirovaná teoriemi skupiny jádro–periferie	91
2.3 Strukturalistické přístupy	96
2.3.1 Neomarxistické teorie rozvoje – teorie závislosti (<i>dependency theory</i>) ..	96
2.3.2 Teorie nerovné směny (A. Emmanuel)	98

2.3.3	Strukturalistický marxismus (D. Harvey a N. Smith)	101
2.3.4	Teorie mezoekonomiky (S. Holland)	106
2.3.5	Shrnutí – srovnání neomarxistických a neoliberálních přístupů	108
2.3.6	Teorie výrobních cyklů a teorie ziskových cyklů	111
	2.3.6.1 Teorie výrobních cyklů (R. Vernon)	111
	2.3.6.2 Teorie ziskových cyklů (A. Markusen)	113
2.3.7	Regulační teorie (A. Lipietz, M. Aglietta)	118
	2.3.7.1 Regulační teorie a prostor – teorie flexibilní specializace a kalifornská škola.	124
2.4	Kritickorealistické přístupy	131
	2.4.1 Teorie prostorových dělb práce (D. Massey)	131
	2.4.2 Diskuze o lokalitách (<i>locality debate</i>).	139
2.5	Institucionální směry	144
	2.5.1 Teorie výrobních okrsků a teorie flexibilní specializace	146
	2.5.2 Klastry	158
	2.5.3 Sociokulturní prostředí a konkurenceschopnost regionů: sítě kontaktů a regionální „zakořenění“	175
	2.5.4 Teorie učících se regionů a institucionální hustota	179
	2.5.4.1 Institucionální hustota v kontextu teorie učících se regionů . . .	182
	2.5.5 Triple Helix (trojitá šroubovice)	189
	2.5.6 Regionální inovační systémy (RIS)	196
	2.5.6.1 Model vývojových trajektorií odvětví v regionech (<i>regional industrial path development model</i>)	204
	2.5.6.2 Role vůdčích osobností v regionálním rozvoji (<i>place leadership</i>).	207
	2.5.7 Diferencované znalostní základny	210
	2.5.8 Příbuzná rozmanitost/diferenciace (<i>related variety/differentiation</i>) a její role v regionálním rozvoji	215
	2.5.9 Globální komoditní řetězce, globální hodnotové řetězce, globální produkční sítě.	220
	2.5.9.1 Způsoby řízení globálních produkčních sítí (<i>governance</i>)	228
	2.5.9.2 Upgrading (zlepšování pozice)	230
	2.5.9.3 Vývojová dynamika globálních produkčních sítí	244
	2.5.9.4 Kritika globálních hodnotových řetězců a produkčních sítí	246
	2.5.9.5 Možné praktické implikace	251
	2.5.10 Regionální politika inspirovaná institucionálními teoriemi.	254
2.6	Současné období regionální politiky: trendy a implikace	264
	2.6.1 Trendy v regionální politice v 21. století	264
	2.6.2 Regionální versus sektorová politika	270
	2.6.3 Strategie inteligentní specializace (RIS 3)	272

Závěr	277
Koncepční rozdíly teorií regionálního rozvoje	279
Divergence versus konvergence: věčná otázka?	282
Aktér versus struktura – základní dilema sociálních teorií	285

Příloha

Hledání „zázračného receptu“ v době znalostní ekonomiky	291
1. Excelentní výzkum a špičkové rozhraní mezi výzkumem a podnikovou sférou	295
2. Podpora talentů	296
3. Podnikatelská kultura a role vzorů	298
4. Inteligentní peníze a kvalifikované poradenství	299
5. Kontakty a sítě	302
6. Řízení (<i>governance</i>) a regulační rámec	304
7. Kvalita života a atraktivita regionu	306
8. Dopravní dostupnost	307
Summary	311
Bibliografie	315
Seznam rámečků	351
Rejstřík jmenný	352
Rejstřík věcný	358